

รายงานผลการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม
ในการดำเนินงานตามภารกิจกองทัพสัน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ส่วนที่ 1

กระบวนการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิด ริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง

การมีส่วนร่วมเป็นการร่วมมือของประชาชน ไม่ว่าจะปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันและเข้ามาร่วมรับผิดชอบเพื่อดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ กระทำผ่านกลุ่มหรือองค์การ เพื่อให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์

การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคล ได้มีส่วนช่วยเหลือระหว่างกัน ด้วยจิตใจและอารมณ์ของแต่ละบุคคลในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงานและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมในการบริหารจัดการ เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของสังคม

การมีส่วนร่วม คือการที่ประชาชนจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจระดับต่าง ๆ ทางการบริหารจัดการและทางการเมือง เพื่อกำหนดความต้องการในชุมชนของตน

การมีส่วนร่วมของประชาชน Public Participation

การมีส่วนร่วมของประชาชนคือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และความชำนาญร่วมกับวิทยากรที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริง หมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้ทรัพยากร และปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคมเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม และการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน

กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) เป็นแนวคิดใหม่ที่มีรากฐานมาจากแนวคิดของระบอบประชาธิปไตย เป็นกระแสของความคิดที่ทำให้ผู้คนในสังคมตระหนักดีว่า การดำเนินกิจการใด ๆ ก็ตาม ผู้ที่ได้รับผลกระทบและมีส่วนได้ส่วนเสียควรมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะความคิด การปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ในยุคปัจจุบัน จึงต้องประยุกต์แนวคิดให้ตอบรับกับแนวคิดประชาธิปไตย โดยต้องสร้างกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนอันเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน และเป็นส่วนสำคัญของแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสียและได้รับผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ดังนั้น การพัฒนาจึงเริ่มจากความต้องการของชุมชนแทนความต้องการของหน่วยงานภาครัฐ

รูปแบบของการมีส่วนร่วม

รูปแบบของการมีส่วนร่วมที่ดำเนินอยู่โดยทั่วไปสามารถสรุปได้เป็น 4 รูปแบบคือ

1. การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ รวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งนี้ การได้รับแจ้งข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจ ดำเนินโครงการ
2. การปรึกษาหารือ (Public Consultation) เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินการโครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเข้าใจในโครงการและกิจกรรมมากขึ้น
3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรม และผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจในการทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ได้ใช้เวทีสาธารณะในการทำความเข้าใจ และค้นหาเหตุผลในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมในพื้นที่นั้น ซึ่งมีหลายรูปแบบ ได้แก่
 - 3.1 การประชุมในระดับชุมชน (Community Meeting) โดยจัดขึ้นในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการโดยเจ้าของโครงการ หรือกิจกรรมจะต้องส่งตัวแทนเข้าร่วม เพื่ออธิบายให้ที่ประชุมทราบถึงลักษณะโครงการและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและตอบข้อซักถาม
 - 3.2 การประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ (Technical Hearing) สำหรับโครงการที่มีข้อโต้แย้งในเชิงวิชาการ จำเป็นต้องเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาจากภายนอกมาช่วยอธิบายและให้ความเห็นต่อโครงการ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมต้องได้รับทราบผลดังกล่าวด้วย
 - 3.3 การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผยไม่มีการปิดบัง ทั้งฝ่ายเจ้าของโครงการและฝ่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการ ซึ่งจะต้องมีองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมที่เป็นที่ยอมรับ มีหลักเกณฑ์และประเด็นในการพิจารณาที่ชัดเจน และแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบทั่วกัน
4. การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งประชาชนจะมีบทบาทในการตัดสินใจได้เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของคณะกรรมการที่เป็นผู้แทนประชาชนในพื้นที่ลักษณะที่สำคัญของการมีส่วนร่วมว่าเป็นเรื่องของกระบวนการ ซึ่งได้สรุปถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมได้ 4 ขั้นตอนหลัก ๆ ดังนี้
 - 4.1 มีส่วนร่วมในการคิด ศึกษา และค้นคว้า หาปัญหาและสาเหตุของปัญหาตลอดจนความต้องการของชุมชน
 - 4.2 มีส่วนร่วมในการวางนโยบาย หรือแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม เพื่อลดและแก้ไขปัญหา
 - 4.3 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย
 - 4.4 มีส่วนร่วมในการควบคุมติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจำเป็นต้องใช้วิธีการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมในการนำพาข่าวสารจากหน่วยงานภาครัฐบาลหรือเอกชน ไปสู่ประชาชนผู้เป็นเป้าหมาย สิ่งสำคัญในการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้ประชาชน หรือชุมชนได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลที่ต้องการสื่อสารนั้น ต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพราะถือว่าเป็นส่วนช่วยให้กระบวนการติดต่อสื่อสารสัมพันธ์หรือแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างสมาชิกในสังคมเป็นไปได้โดยสะดวกขึ้น กล่าวคือ ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนาชุมชน ให้มีความเข้มแข็งเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนสู่การแก้ไขปัญหาของสังคมและประเทศชาติได้

ส่วนที่ 2

กิจกรรม/โครงการ การเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามภารกิจของกองทรัพยากรฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

กองทรัพยากรฯ ได้ดำเนินการจัดโครงการอบรมให้ความรู้ผู้ประกอบการและผู้สัมผัสอาหาร ตามหลักสูตรฯ วิทยาลัยการอาหาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 นำโดย นางกฤษณา แสงฉวีวงศ์ ผู้อำนวยการกองทรัพยากรฯ พร้อมด้วยบุคลากรในหน่วยงาน โดยการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริณีย์ภัค พิทักษ์พงษ์ ผู้ช่วยคณบดี คณะสาธารณสุขศาสตร์ ให้ความรู้เกี่ยวกับ หลักสูตรฯ วิทยาลัยการอาหาร เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่ม ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการและควบคุมเพื่อให้อาหารสะอาดปลอดภัยจากโรค พยาธิ และสารเคมีที่เป็นพิษต่างๆ ซึ่งเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค และพัฒนาร้านค้าให้ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จัดขึ้นในวันเสาร์ที่ 11 ธันวาคม 2566 และวันเสาร์ที่ 25 ธันวาคม 2566 ณ ห้อง UP Space ชั้น 1 อาคาร 99 ปี พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ มหาวิทยาลัยพะเยา

หลังจากกิจกรรมให้ความรู้ผู้ประกอบการแล้ว ยังกำหนดให้มีกิจกรรมตรวจสอบ ประเมินคุณภาพอาหาร เพื่อความปลอดภัยจากเชื้อโรค พยาธิ และสารเคมีที่เป็นพิษต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค และเพื่อพัฒนาร้านค้าให้ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เป็นร้านค้าจำหน่ายอาหารสะอาด รสชาติอร่อย โดยจะได้รับป้าย Clean Food Good Taste ในการรับรองผู้ประกอบการด้านอาหารที่ได้มาตรฐาน

วัตถุประสงค์โครงการ

ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสุขาภิบาลอาหาร เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่ม ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการและควบคุมเพื่อให้อาหารสะอาดปลอดภัยจากโรค พยาธิ และสารเคมีที่มีสารพิษต่างๆ ซึ่งเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค และพัฒนาร้านค้าให้ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข และเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการและผู้สัมผัสอาหาร ได้เสนอความคิดเห็นและสะท้อนปัญหาในการรับบริการ

สรุปข้อมูลผู้มีส่วนร่วมในโครงการ

ผู้เข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วย ผู้ประกอบการจำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่ม ผู้สัมผัสอาหาร จำนวน 69 ราย

ผลการดำเนินโครงการ

ผู้ประกอบการจำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่ม ได้รับความรู้และสามารถนำมาปรับใช้ในการประกอบอาหาร/เครื่องดื่ม และสามารถให้ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข โดยนิสิต บุคลากร และบุคคลภายนอก ได้รับการบริโภคอาหารที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลและปลอดภัย

ผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงาน

จากวัตถุประสงค์ในการให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสุขาภิบาลอาหาร เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการจำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่ม ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการและควบคุมเพื่อให้อาหารสะอาดปลอดภัยจากโรค พยาธิ และสารเคมีที่มีสารพิษต่างๆ ซึ่งเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค และพัฒนาร้านค้าให้ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข นั้น

เพื่อให้การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพอาหารและเครื่องดื่มที่จำหน่ายภายในมหาวิทยาลัยพะเยา หน่วยงานกำหนดให้ผู้ประกอบการจำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่ม ผลิตอาหารและเครื่องดื่มต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาล กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จึงจะสามารถต่อสัญญาในการขอใช้บริการพื้นที่จำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่มในปีต่อไปได้ หากไม่ผ่านเกณฑ์ ดังกล่าวจะมีผลต่อการพิจารณาไม่ต่อสัญญาฯ เพื่อโดยนิสิต บุคลากร และบุคคลภายนอก ได้รับการบริโภคอาหารที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลและปลอดภัย

